TUDOR COLAC

Institutul de Filologie
(Chişinău)

RAPSODUL NICOLAE SULAC: CONŞTIINȚĂ, MODELE, REPERE ETNOFOLCLORICE ŞI SOCIALE

Abstract

Clairvoyance, precision and fidelity, these would be the words to express the manner of our performer to practice the art of gathering, creation/recreation and performing of ethnical folkloric songs; these allow him to find himself on the top of ethnos creators.

He was at least a rhapsodist with deep insight for popular tradition being thwarted with it. Talented and sensitive, receptive towards other people's aspirations, he expressed his inspiration with a sincerity that identified him with the characters of his creations.

The folkloric style is exactly the man and the singer, in a perfectly natural integrity. Thus, only the original folklore offers that magic of a play with no rules, with subtle discovery resulted off the opposition between the conformism and innovation. The participation of a performer-creator, a newsmonger, makes this magic sparkle in the spring of new and authentic appearances. The reputed **model** has the characteristics of that well-known and well-appreciated sublime folklore, in creations different if compared to the previous ones.

A talented performer, gifted with the qualities mentioned above, makes the folklore develop in spectacular and surprising forms. Because it has the capacity to blend past energies of a traditional melos with the individuality and ingenuity of a matured artistic ego. The axiology of folkloric creation between authentic and kitsch, this way registers as an adequate expression, corresponding to historical and aesthetic conditions of **genre/style/area**.

We are not sure of how others would call this, but we knew Nicolae Sulac placed within these parameters, of a **model creator-performer, and generator of models**. This is why, dear reader, we ask you to open the gates of your heart to this universe that is called Nicolae Sulac, so you know the magic of his sorrows that inspired a lifetime of a man and an artist.

Clarviziunea, **precizia** şi **fidelitatea** ar fi cuvintele ce exprimă modul în care cântărețul nostru a practicat arta culegerii, creării/recreării şi interpretării melosului popular, situându-se astfel în vârful superior al piramidei creatorilor populari.

Nu o dată, în cadrul discuțiilor pe care le-am purtat pe când era printre noi, îşi exprima regretul că viața a fost cu el atât de nemiloasă, atât de crudă, că l-a văduvit până şi de posibilitatea de a face carte la timpul cuvenit.

Pe de altă parte, vom constata că până în prezent mai putem întâlni „exegeți" ce mai rămân a fi contrariați de fenomenul ca atare: cum oare un om fără studii speciale a reuşit să devină cel mai veritabil model în cântecul popular? Vezi bine, unii îl mai şi considerau

BDD-A6896 © 2011 Academia de Științe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:56:56 UTC)

„analfabet", „agramat" etc., neluând în seamă că, de fapt, a fost un autodidact în cel mai deplin înțeles al cuvântului.

Indiscutabil, şirul personalităților autodidacte devenite celebre pe parcursul istoriei este impunător.

Înțelegerea dedesubturilor acestui fenomen ar fi posibilă dacă am încerca o sinteză din interior a unor elemente determinante ale creatorului popular şi dacă am găsi curajul de a trece cu vederea acele nu puține divagații cu doze impunătoare de subiectivism ce au inundat presa de la Chişinău vizavi de personalitatea artistică a lui Nicolae Sulac şi care au dat naştere, printre altele, unor clişee false, a căror lecturare ar putea provoca o firească nedumerire: când a fost sincer Nicolae Sulac, atunci când dialoga în interviuri despre evenimente social-politice de pe scena moldavă (multe din răspunsuri fiind formulate chiar de unii gazetari) sau numai atunci când trecea prin clipe de necazuri, cu mari dureri ce-i zbuciumau sufletul? „Nicio meserie nu se compară cu cea a unui artist. Viața de artist e foarte scurtă (atâta că mie mi-a mers!), azi cânți şi mâine nu mai cânți, că toți se grăbesc să trăiască, îşi fac loc cu coatele. Să ştiți câți şi câte au încercat să mă dezbată din cale, dar am mers înainte. Când abia am început să cânt, lumea nu era aşa de aspră la suflet. Cântam „Frumoase-s nunțile-n colhoz" şi oamenii plângeau, astăzi, însă, cânt „Doina", dar ei joacă… O fi şi acesta vreun protest, cine ştie… "[1] Sunt reflecții ce aparțin rapsodului.

În practica noastră cu iz provincial s-a afirmat, cu părere de rău, încă în jumătatea a doua a secolului trecut acea concepție sovietizată, mistificată şi deci falsă despre cele două ipostaze ale culturii populare, la un moment dat noțiunea fiind substituită prin aşa-zisa creație de amatori. Prin aceasta se urmărea înstrăinarea creației populare de tradițiile strămoşeşti, de rădăcinile etnice, cunoaşterea domeniului doar la suprafață, fără o relevare de profunzime a unor esențe caracteristice în exclusivitate folclorului. Pe când o evaluare analitică, critică a limbajului şi stilului oral ar fi scos la iveală aspecte noi, fundamentale şi imanente, proprii doar creativității populare, ce constituie elementele de organizare a structurii acesteia.

Un rapsod, ca minimum, cunoaşte în profunzime tradiția, fiind încorsetat în ea; este talentat şi sensibil, receptiv la năzuințele lumii din jur; îşi exprimă inspirația cu acea sinceritate ce-l face să se confunde spontan cu personajele din creațiile zămislite. **Stilul folcloric** este chiar interpretul şi omul, într-o integritate firească. Şi doar folclorul adevărat ne oferă, prin intermediul creatorului-interpret, al colportorului, acel farmec al jocului fără de reguli, cu subtilitatea descoperirilor ce rezultă din opoziția între conformism şi inovație şi se manifestă în apariția scânteietoare a unor variante noi, autentice. **Modelul** pretins are însuşirile acelui cunoscut şi recunoscut sublim folcloric în plăsmuiri diferite de variantele anterioare.

Printr-un interpret talentat, înzestrat cu minimul de calități descrise mai sus, folclorul se poate manifesta în forme spectaculoase, surprinzătoare, anume datorită capacității acestuia de a modela energiile anterioare ale melosului conform unui motiv folcloric tradițional, conjugându-se cu individualitatea şi ingeniozitatea eu-lui personal maturizat artistic. Axiologia creației folclorice între autentic şi kitsch se înscrie astfel ca expresie adecvată, corespunzătoare condițiilor obiectiv-istorice şi estetice de **gen-stil-zonă**.

Nu ştim cum ar fi zis altcineva, noi însă l-am cunoscut pe Nicolae Sulac anume situat în parametrii de mai sus ai creatorului – **interpret model şi generator de modele**.

BDD-A6896 © 2011 Academia de Ştiințe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:56:56 UTC)

Iată de ce, dragă cititorule, te rugăm să-ți deschizi porțile sufletului către universul care se cheamă Nicolae Sulac – spre a-i cunoaşte tainele dorurilor ce i-au animat o viață de om şi de artist cât a trăit-o.

Destinul i-a hărăzit misiunea de a purifica melosul popular cântat de falsul încetățenit la noi datorită unor concepte deformate cu privire la arta interpretativă promovate la catedrele de canto academic de pe timpuri.

Pe de altă parte, mai toți tinerii interpreți care au încercat să-l imite ori să-l copie, să-i preia melismele, nuanțele timbrale, gesturile din şinuta scenică, repertoriul, tiparele armonice etc. au înțeles că harul de la Demiurg şi temperamentul artistic nu pot fi nici imitate, nici împrumutate.

Şi astăzi, la fiece spectacol, trăim acel sentiment straniu de aşteptare că iată-iată o să-l revedem apărând din culise, pornit năvalnic, la fel ca şi altă dată, să ia cu asalt închipuita rezistență a scenei, a publicului…

Dar, precum se ştie, în scenă nu-l depăşea nimeni în strălucire. Întotdeauna, la sutele de spectacole în care l-am admirat, lăsa impresia unui luceafăr ce răsare pe bolta concertului tocmai la momentul cel mai potrivit. Şi ardea, ardea incandescent până la plecarea din scenă.

Era inegalabil ca interpretare, comportament scenic, având şi un simț al sălii, al dispoziției spectatorilor pe care „o ghicea" şi o modela fără aproximație.

A adunat şi a ştiut să toarne în fiecare cântec câte o picătură din dulceața amăruie a ierburilor şi florilor de pe toloaca Sadâcului copilăriei sale.

A excelat prin timbrul vocii sale unice, care i-a îmbrăcat cântecele în acel pitoresc neaoş, de o puritate pe care o au doar iile țărancelor.

A ars ca o torță în numele unui ideal suprem: **Cântecul popular**. La flacăra cântecelor sale s-au încălzit şi s-au topit toate vocile tinere de pe acest meleag.

A suferit de o cumplită boală de ochi, dar ochii sufletului i-au fost mereu deschişi, treji şi clarvăzători.

A avut mereu dureri de inimă, dar în corzile sale vocale palpita o inimă fierbinte, dârză, sănătoasă.

A găsit câte o salbă de cântece pe care le-a dăruit galant puținelor femei care i-au fost dragi şi care l-au iubit cu adevărat.

A lăsat presărate în fiece sat şi oraş acele ziceri mucalite, umorul tonifiant, debordant, din care izvora bonomia lui cuceritoare. E un exemplu de naştere a folclorului contemporan, fiindcă purtătorii acestor **„basne de la Sulac"** ştiu să le adauge câte ceva de la ei din viață sau să compună bancuri, istorisiri proprii „în numele" lui Nicolae Sulac.

Sălile vitrege azi ale *Filarmonicii* şi *Palatului Național* mai păstrează încă miresmele vii ale florilor lui Nicolae Sulac…

Florile şi aplauzele i-au fost răsplata. Şi neuitarea generațiilor contemporane şi viitoare, am avea de adăugat.

Rămânem convinşi, cu conştiința împăcată că Nicolae Sulac a lăsat câte o floare în cântecele sale pentru fiecare dintre cei care vor răsfoi aceste rânduri, pentru acei dintre noi care ştim să îngrijim această floare, să-i aducem cu palmele făcute căuş apă din izvorul bunătății lui. Acest sentiment l-am găsit exprimat plastic într-un cântec recent depistat prin părțile Criulenilor:

BDD-A6896 © 2011 Academia de Ştiințe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:56:56 UTC)

„Pe poteci şi pe răzoare
Mereu creşte câte-o floare.
Aşa a crescut copac
Şi mlădiţa lui Sulac
Dăruită cu mult drag
Celor care-o cresc în prag…”[2]

În rândurile de faţă ne-am propus cunoaşterea unor rigori ale creaţiei rapsodului nostru drag, rigori ce reflectă complexitatea raporturilor dintre marele nostru interpret şi societatea moldovenească. Avem convingerea că majoritatea creaţiilor sale constituie expresia şi necesitatea spirituală ale societăţii la o anumită etapă. Obiectivarea destinului creator al rapsodului se sprijină pe unicitatea capacităţii sale de a depăşi timpul în care a trăit. El însuşi dorindu-se şi devenind expresie a evenimentelor din societate prin aportul său la „tălmăcirea” unor diverse episoade şi situaţii sociale trăite. Mai mult şi mai pronunţat decât unii politicieni de marcă, Nicolae Sulac s-a integrat cu valorile societăţii moldoveneşti: de ordin istoric, politic, economic, artistic, civic, moral, etic, religios etc., prin aceasta exprimându-ne acasă şi reprezentându-ne în lume.

Integrat în conştiinţa publică timp de peste patru decenii, El este alături de noi şi în prezent – când nu e – prin forţa sa de a ne zidi spiritual fiinţele. Explicaţia ar fi una: idealul său, exprimat prin cântecul şi verbul matern, se conjugă în cel mai fericit mod cu idealurile naţionale, cu voinţa celor mulţi, proiectând o demnitate comună pe măsură.

„Simplul nume *Sulac*, purtat de marele rapsod al neamului nostru, predestinat a fi suflet din sufletul poporului, care prin cântecul său sublim, «cu glas de patimi omeneşti», ne-a încălzit, ne-a alinat, ne-a înălţat, ne-a purificat, a devenit un nume cu aureolă de legendă şi cu sens de simbol al celor mai înălţătoare calităţi omeneşti. Astăzi, numele *Sulac* este o metaforă, care se pretează la redarea noţiunilor de talent, autentic, frumos, sublim, cinste, demnitate, patriot, spiritual, cu umor fin etc., etc.

Fericit va fi acel cântăreţ care se va învrednici de înalta apreciere: un Sulac al cântecului popular…”[3]

Inventarierea repertoriului unui rapsod de marca lui Nicolae Sulac implică un complex de probleme, printre care delimitarea şi descrierea unor contexte funcţionale în cadrul cărora sunt performate valorile în interiorul unei categorii/specii aparte, identificarea unor structuri caracteristice pentru fiecare dintre acestea, corelarea lor cu cadrul funcţional, trecerea în revistă a variantelor aceluiaşi model structural şi a constituenţilor, cum ar fi temele, motivele, subiectele, mijloacele de expresie adecvate etc. Cunoaşterea criteriilor funcţionale ne-ar permite determinarea cadrului teoretic şi metodologic ce ar sta la baza unei sau altei categorii. Bineînţeles, în marea lor majoritate, interpreşii nu prea cunosc şi, poate nici nu e nevoie să posede aceste informaţii.

În virtutea ipotezei că un interpret nu întotdeauna conştientizează actul genezei şi evoluţiei faptului de folclor, apariţia unei – fie şi simple – variante a creaţiei ce prezintă o anumită valoare folclorică „răspunde unui complex de cerinţe social-umane de natură materială sau spirituală, intermediate de un anumit sistem de gândire”[4] Procesul de transformare evolutivă în interiorul creaţiei populare este unul neîntrerupt, continuu, ce se soldează cu noi variante, cristalizate prin eforturile unor indivizi talentaţi.

Din perspectiva exegezelor folclorului trebuie să recunoaştem evoluarea categoriilor folclorice prin genurile şi speciile cunoscute spre diferenţierea treptată

BDD-A6896 © 2011 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:56:56 UTC)

a funcţiilor psihologice. Astfel, multe din cântecele lirice confirmă şi în prezent ipoteza evoluţiei lor de la subiecte cu funcţie magică, de la structuri rituale arhaice sau baladice. Tendinţa spre o mai bună cunoaştere a istoriei poporului şi a realităţilor sociale, evidenţierea modelelor pozitive şi condamnarea comportamentelor negative le aflăm ca deziderate în legendă şi în cântecul epic; întreţinerea atmosferei de lucru, însuşirea unor meşteşuguri populare se produc la ţezători şi clăci prin povestit şi cântat, în acest mod funcţiile practice influenţând conservarea şi circulaţia repertoriilor.

Şi un eventual tablou sintetic al repertoriului lui Nicolae Sulac ne oferă, prin excelenţă, imaginea unor structuri ierarhice în cadrul cărora pot fi aplicate criterii de clasificare ce ne desemnează diferite nivele şi variază sistemele de semnificaţii dominante. Delimitările operabile la un nivel sau altul au la bază aceleaşi principii: etnografic în cazul obiceiurilor de calendar, subsistemul creaţiilor rituale – în ciclurile de naştere, căsătorie şi moarte, precum şi incantaţiile prin formule de descântec în special.

Cu ani în urmă, într-o discuţie, Nicolae Sulac vorbea despre povestirile şi nuveletele sale (Vezi cartea *Vorba lungă... bogăţia omului*), exprimându-şi convingerea că, la fel ca şi cântecul, povestirea/povestitul are acea funcţie ascunsă de a remodela chipul moral al omului. Şi a prezentat drept exemplu poveştile din 1001 de nopţi, subliniind că, uneori, este suficientă doar o simplă istorioară atinsă de geniul înţelepciunii populare pentru a-l îmblânzi pe un tiran care avea drept *hobby* curmarea vieţilor omeneşti nevinovate.

Indiscutabil, un colportor este în căutare permanentă, prin adaptarea şi corelarea unor arhetipuri, a unor motive, teme, elemente de limbaj purtătoare de sensuri şi semnificaţii, valori tematice şi de limbaj artistic asimilate/preluate din acel cod comun, numit şi **tradiţie folclorică**. În acest context, Nicolae Sulac este deţinător al unui fond propriu distinct de teme, subiecte, mijloace de expresie, variante şi versuri ce îl definesc şi îl exprimă în exclusivitate. Fenomen unic în cultura noastră naţională, Nicolae Sulac este un exemplu şi un model de identificare cu numeroasele cântece populare şi de autor circumscrise folclorului. Credem că anume deplinătatea sa artistică, neîntrerupta sa activitate de perfectare a cântecului nostru tradiţional – ca proces formativ-funcţional continuu de recreare mereu fluctuantă, dinamică, vie, actualizată şi angrenată în contemporaneitate prin îmbinarea armonioasă a limbajului muzical-poetic şi subiectului ce surprind auditoriul prin maturitate valorică şi semnificaţii profunde, care subscriu spiritului modern – i-au acordat lui Nicolae Sulac acel titlu de noblеţe certificat şi atestat pentru eternitate – **Rege al Folclorului**.

Propunând succinta expunere sinoptică a repertoriului lui Nicolae Sulac, menţionăm, totodată, că acest subiect rămâne a fi unul deschis pentru investigaţii ulterioare şi că orice tentativă de sistematizare în folclor este relativă, reprezentând una şi aceeaşi modalitate de categorisire/clasificare, având caracteristici bi-, tri- şi multifuncţionale. Adică unul şi acelaşi cântec poate fi concomitent şi cu funcţie socială, şi familială, şi de înstrăinare etc.

Majoritatea materialelor selectate se păstrează în arhivă autorului, altele – în subdiviziunile respective ale Arhivei Naţionale a Republicii Moldova, ale arhivei fonogramice şi videocinematografice ale *Companiei Teleradio-Moldova*, o altă parte fiind transcrisă din memoria unor contemporani ai cântăreţului.

Insistăm şi în continuare asupra reproducerii autentice a publicaţiilor din reviste şi ziare, a emisiunilor radio şi TV, stipulând importanţa acestora ca documente de epocă.

Am luat în calcul înregistrările fonogramice şi cinematografice din fondurile de arhivă instituţionalizate, dar şi casetele audio şi video provenind de la muzicieni şi prieteni

BDD-A6896 © 2011 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:56:56 UTC)

ai rapsodului, de la simpli amatori colecționari care au înveşnicit pe suport electronic memoria cântărețului.

Balade/subiecte baladice: Miorița; Balada soldatului necunoscut; În pădurea de la Prut; Hai, hai, dorule, hai.

Jurnale orale cântate: La o margine de drum; Visul mândrei mele; Of, Sadâcule, că doru-i greu; Într-o iarnă lungă, grea (variantă); Iar când tata va veni.

Cântece istorice: Ştefane, Măria Ta; Când a fost să moară Ştefan; Cântecul lui Jianu; Radu mamei; Codreanu; Azi cazaci-s la Aneni.

Cântece de dor şi jale: Foaie verde maghiran; Sara când răsare luna; Scoală şi vezi, măi Vasile; Dor de mamă; Bade, rău te-am mai visat; Vai de mine şi de mine; Of, Marie, Mărioară; Dacă vântul lin adie; Inimioară cu dor mult; Este-o apă nu ştiu unde; Dacă-ai şti, tu, dragă; Dorul de cine se leagă; Spune, Ilenuțo, spune; Săbărelul; Foaie verde trei granate.

Doine, cântece doinite şi cântece de dragoste: S-a dus badea la pădure; Ioane, Ioane; Ană dragă, Ană dragă; Fost-am tânăr ca laleaua; Pentru tine, Mărioară; Melodie de dor; Doina de jale; Creşti, pădure, şi te-ndeasă; Aş veni, mândro, la tine (Bate luna); Unde-i iarba cea de leac; Multe-s lacrimile mele; M-o-ntâlnit puicuța ieri; Vin' la mine, mândra mea; Ce frumos mai cântă cucul; În grădină la izvor; Am iubit în viața mea; Nechează murgu-n obor; Am o mândră mititică; Sunt din plaiuri moldovene; Cucuşor, eşti bun de gură; Cântec de dor; Floarea mândrei mele; Las' fetița să mă creadă; Di, di, di, murgule, di; În gară la Leordeni; Foaie verde matostat; Foaie verde sălcioară; Spune-mi, lună; Foaie verde ca aluna; Cântă frunza de dudău; Mândro, ochişorii tăi; De la primărie-n sus; De la moară pân' la gară; La Lenuța sub cerdac; Tot pe drum, pe drum, pe drum; Spune-mi mândro-adevărat; Sanie cu zurgălăi.

Cântece haiduceşti: Cucuşor cu pană sură; Mugur, mugurel; Foaie verde de stejar; Frunză verde trei lalele; Foaie verde avrămeasă; Pădure, verde pădure; La poale de codru verde; Foaie verde, rug de mure; Ce mi-e drag mie pe lume; Murguleț, căluțu meu; Murgule cu coamă rară.

Cântece de petrecere: Mă dusei la horă-n sat; Hai la joc, măi moşnegele; Mai turnaşi un păhărel; Murguleț, murguțule; Cântec de pahar; Sârba lui moş Vasile Zamfir; Mi-am deschis crâşma la poartă; Bat-o focul; Lelişoară de pe plai; Hora sărbătorii; Să mă prind şi eu în joc; Haideți, fete şi flăcăi.

Cântece păstoreşti şi doine ciobăneşti: Ciobănaşul; Ciobănaş de la miori; Ciobăneasca; Ciobănaşe, ciobănel; Cântec ciobănesc; Ciobănaş la oi am fost; Cântecul ciobanului; Mânați oile pe vale.

Cântece de recruție şi ostăşeşti: Plec, mândruțo, la armată; Bună seara, mândro bună; Trenule, maşină mică; La Nistru, la mărgioară; Stejărel mândru, frumos; Patru boi cu lanțu-n coarne; Vară, vară, primăvară; Nistrule ce curgi la vale.

Cântece de nuntă: Să mă prind cu mândra-n joc; Dragă mi-i să joc la masa mare; Vorniceii vestea poartă; Soacră mare; Turnați vin şi dați găluşte; Ia mai dați, măi, tulburel; Din Lipcani pân' la Comrat; Frumoase-s nunțile-n colhoz; Nunta colhoznică; Să scoatem nunta din casă.

Cântece meditative: La o margine de drum; S-a-ntâlnit cucul cu mine (Puiu-cucule); Trandafir de la Moldova; Busuioc moldovenesc; Piatră, piatră; Trage boghii şi-mi ghiceşte; Păsărică, mută-ți cuibul; Bulgăraş de gheață rece; Mândră floare e norocul; Lume, soro lume; N-am să trăiesc cât pământul; Cântecul şi

BDD-A6896 © 2011 Academia de Științe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:56:56 UTC)

dragostea; Vezi, măicuță-i vina ta; Floarea mândrei mele; Oamenii de omenie; Asta-i floarea lui Sulac; Îți spun, mamă, dorule; Mândre sunt pădurile; Stau în loc şi mă gândesc; Doamne, la duşmanii mei; Of, Zamfiro; Săbărelul; Cântec de dor; Dorul meu e numai dor; Dorul meu nu-i călător; Arde inimioara mea; Foicică trei lalele; Toată lumea are dor; M-am jurat de mii de ori; Dorul meu de l-aş cânta; Spune, inimioară, spune; S-a legat dorul de mine; Taci, taci, taci, inimă, taci; Săracu doruțu meu.

Cântece familiale: Foaie verde maghiran (M-am născut orfan pe lume); De mic rămăsei orfan (Variantă); Dor de mamă; Mă dusei şi eu la nuntă.

Cântece de glumă şi de voie bună: Am o mândră floare dulce; Nu crede bărbatului; Trecui valea, mort de sete; Mă duse-i la horă-n sat; La morişca cea de jos; Leliță Ioană; Bun îi vinul ghiurghiuliu; Omule cu vinul bun.

Cântece contemporane: Azi e zi de sărbătoare; Păpuşică, păpuşoi; Dragă mi-i de țara mea; În Moldova sunt născut; Drumul nostru-i luminat; Să ne fie-ntr-un ceas bun; Doina mea în codru-i scrisă; Asta-i floarea lui Sulac; Hora sărbătorii; Eu, Moldovă, te-oi cânta; Mulțumim partidului; Foaie verde grâu mărunt; Cântec de veselie; Ia mai zii, măi, din vioară; Toamna la cules de vii; Acesta-i an de sărbătoare.

Cântece în alte limbi: Cântecul lumii/ Sus pe cer e clar de lună (ital.); Sureia (azer.); A înflorit călinul (rus.); țigăncuşa (rus.); Nunta aceasta (Roata) (rus.); Vinul roşu (bulg.); Ninge iar (franc.); Katarinka (polon.); Dragostea mea (arm.); Suliko (georg.); Cântec de glumă (ucr.); Te iubesc (span.); Arşin-malala (azer.); Strigături țigăneşti;

Romanțe: Bătrânețe, haine grele; Smaranda e cea mai frumoasă; A venit aseară mama; Ciobănaş cu trei sute de oi; De ce m-ați dus de lângă voi?; De ziua nunții tale-şi scriu; La umbra nucului bătrân; Mai am un singur dor; Mândra mea de altă dată; Pe lângă plopii fără soț; Să-mi cânți, cobzar; Se scuturau toți trandafirii; Car frumos cu patru boi; Vezi, rândunelele se duc; A ruginit frunza din vii; Eu nu sunt un rău băiat.

Strigături: Harnică-i nevasta mea; Lelişoară, eşti frumoasă; Mi-a zis mama să mănsor; Moldoveanul, cum n-o dai…; Moldovenii toți îs hoți; Cântec de veselie.[5]

Avem certitudinea, prin timp vor mai apărea încă multe creații folclorice în care marele rapsod şi-a modelat sufletul mai bine de o jumătate de secol, cât a dominat scena cântecului popular, ca un zeu.

Astăzi e plecat în turneu. Ca să revină, cu mirul său magnific, ar fi suficient, poate, să dăm dovadă măcar acum că îl prețuim cu sinceritate.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE ŞI NOTE

1. Nicolae Sulac. *În loc de autograf*. În: Nicolae Sulac în amintiri, cronici şi imagini. – Chişinău, Baştina – RADOG, 2006, p. 3.

2. AP (arhiva personală), din repertoriul ansamblului etnofolcloric „Pandurii", s. Jevreni – Criuleni, cond. Art. B. Soltan.

3. Maria Cosniceanu. *Omul îşi face numele*. În: Nicolae Sulac în amintiri, cronici şi imagini. – Chişinău, Baştina – RADOG, 2006, p. 5.

4. Pavel Ruxăndoiu. *Folclorul literar în contextul culturii populare româneşti*. – Bucureşti, Editura Grai şi Suflet – Cultura Românească, 2001, p. 17.

5. Arhiva-fonotecă Radio Moldova.

6. De reținut că aceeaşi lucrare are titluri diferite în fonoteca Radio Moldova, Cinemateca Arhivei de Stat, filmoteca Televiziunii Unionale de la Moscova.

BDD-A6896 © 2011 Academia de Ştiințe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:56:56 UTC)